

กิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก

ภายใต้

โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก
(Low Emission Support Scheme : LESS)

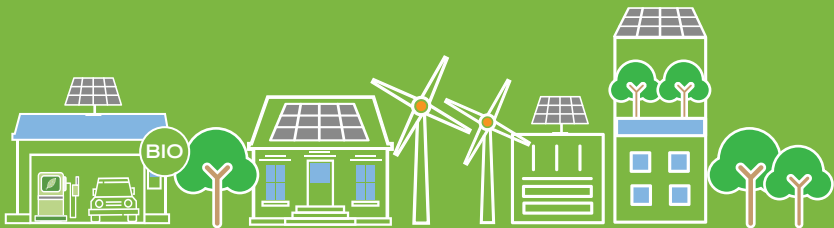
องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

กิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก

ภายใต้

โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก

(Low Emission Support Scheme : LESS)

สำนักรับรองคาร์บอนเครดิต

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาติดตามศักดิ์

นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท

ผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

บรรณาธิการ

นายรองเพชร บุญช่วยดี

รองผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

ดร.พฤตภา ไรจน์กิตติคุณ

ผู้อำนวยการสำนักบริหารโครงการบอนเครดิต

ผู้เรียบเรียง

ดร.สาริต เนียมสุวรรณ

นักวิชาการเชี่ยวชาญ

นางสาวศิริพร วิริยะตั้งสกุล

นักวิชาการเชี่ยวชาญ

นางสาวจิตติมา บุญเกิด

นักวิชาการชำนาญการพิเศษ

นางสาวอริสา สุภาชี

ผู้ช่วยนักวิชาการ

นางสาวกรวิไล วงศ์ยศ

ผู้ช่วยนักวิชาการ

ดำเนินการผลิตและเผยแพร่โดย

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

120 หมู่ที่ 3 ชั้น 9 อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

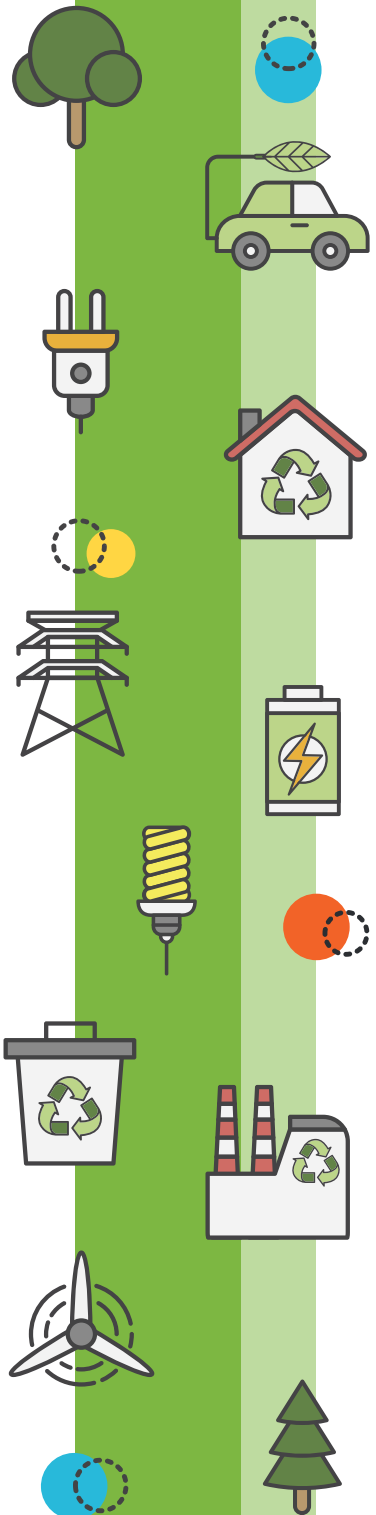
โทรศัพท์ 02-141-9841-50 โทรสาร 02-143-8404

<http://ghgreduction.tgo.or.th/less.html>

พิมพ์ครั้งที่ 3

กันยายน 2568

จำนวน 800 เล่ม

คำนำ

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ได้พัฒนาโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme : LESS) เพื่อนำไปสู่การประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ ตามหลักเกณฑ์ของกลไก LESS และออกใบประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ที่มีส่วนทำให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจก และผู้ที่มีส่วนสนับสนุนทางการเงินเทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการลดก๊าซเรือนกระจก และสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หนังสือฉบับนี้ อบก. ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงาน หรือประชาชนทั่วไปที่สนใจ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก และสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถขอการรับรองการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้กลไก LESS ต่อไป

“องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)” หรือ “อบก.” มีชื่อภาษาอังกฤษว่า “Thailand Greenhouse Gas Management Organization (Public Organization)” หรือ “TGO” เป็นองค์การมหาชน ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2550 มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาและส่งเสริมโครงการและตลาดซื้อขายปริมาณก๊าซเรือนกระจก
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการให้คำรับรองโครงการหรือการขึ้นทะเบียนโครงการ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรอง
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ประเมินภายนอกสำหรับโครงการภาคสมัครใจหรือผู้ประเมินภายนอกสำหรับการขอเครื่องหมายรับรอง
5. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ดำเนินงานด้านก๊าซเรือนกระจก
6. สนับสนุนการประเมินผลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบที่เกิดขึ้น
7. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตลอดจนให้คำแนะนำแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการจัดการก๊าซเรือนกระจก
8. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการก๊าซเรือนกระจก
9. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สารบัญ

1.	ก๊าซเรือนกระจก... เรื่องใกล้ตัว	1
	- ก๊าซเรือนกระจกคืออะไร	2
	- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	7
	- ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย	15
2.	กิจกรรมลดโลกร้อน... คุณทำได้	17
	- ภาคพลังงาน	18
	- การจัดการของเสีย	25
	- ภาคขนส่ง	31
	- การปลูกป่า และเพิ่มพื้นที่สีเขียว	32
3.	LESS... คืออะไร	35
4.	ตัวอย่างการประเมินการลดก๊าซเรือนกระจก	41

1.

1.

ก๊าซเรือนกระจก เรื่องใกล้ตัว

ก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases)

หมายถึง ก๊าซที่มีคุณสมบัติในการดูดซับคลื่นรังสีความร้อนหรือรังสีอินฟราเรดได้ดี ทั้งที่มีอยู่ในธรรมชาติและสร้างขึ้นโดยมนุษย์ ก๊าซเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการรักษาอุณหภูมิในบรรยากาศของโลกให้คงที่ หากมีปริมาณมากขึ้น จะส่งผลให้บรรยากาศโลกมีอุณหภูมิสูงขึ้น

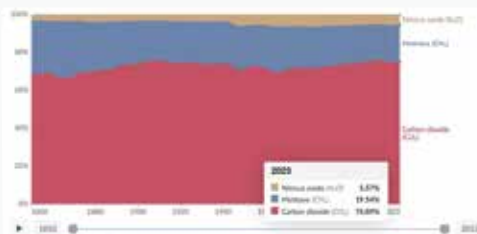
ก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญ เช่น ไอน้ำ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โอโซน มีเทน ไนตรัสออกไซด์ สารซีเอฟซี เป็นต้น แต่ก๊าซเรือนกระจกที่ถูกควบคุมโดยพิธีสารเกียวโต มีเพียง 7 ชนิด โดยจะต้องเป็นก๊าซที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ (Anthropogenic greenhouse gas emission) เท่านั้น ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ก๊าซมีเทน (CH_4) ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N_2O) ก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFCs) ก๊าซเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFCs) ก๊าซซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF_6) และก๊าซไนโตรเจนไตรฟลูออไรด์ (NF_3)

01

ก๊าซเรือนกระจกคืออะไร ?

Greenhouse gas emissions by gas, World, 1850 to 2023

ที่มา: <https://ourworldindata.org/greenhouse-gas-emissions>

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)

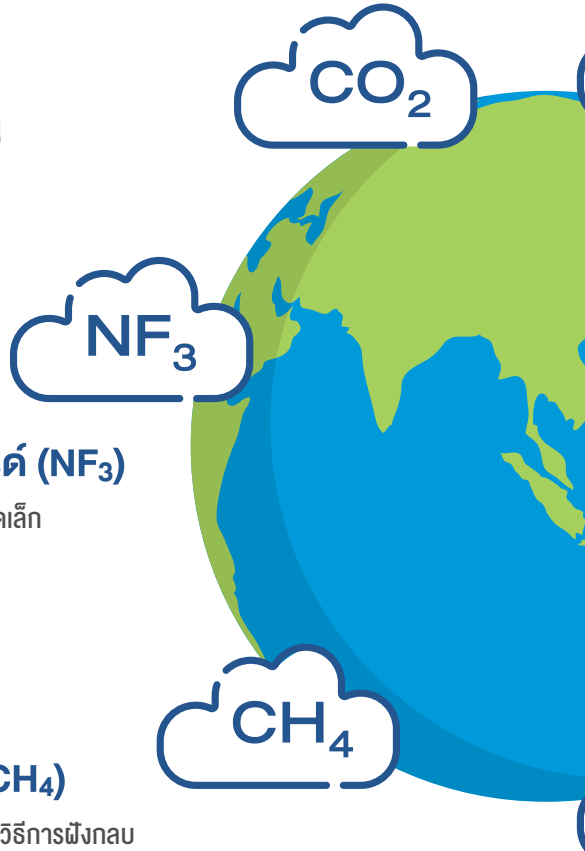
- การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล
- การระเบิดของภูเขาไฟ
- การย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุ
- การเผาไหม้ทำลายป่า

ก๊าซไนโตรเจนไตรฟลูออไรด์ (NF₃)

- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือวงจรรวมขนาดเล็กสำหรับคอมพิวเตอร์
- การผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดฟิล์มบาง
- อุตสาหกรรมก๊าซและเคมี

ก๊าซมีเทน (CH₄)

- การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบ
- การเผาไหม้เชื้อเพลิง
- การทำเกษตรกรรม เช่น ฟาร์มปศุสัตว์ นาข้าว

PFCs

ก๊าซเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFCs)

- ผลิตพลอยได้จากการผลิตอะลูมิเนียม ผลิตสารกึ่งตัวนำไฟฟ้า
- อุตสาหกรรมทางการแพทย์

HFCs

ก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFCs)

สารทำความเย็นในเครื่องปรับอากาศ
และเครื่องทำน้ำเย็น เพื่อทดแทนสาร CFCs

SF₆

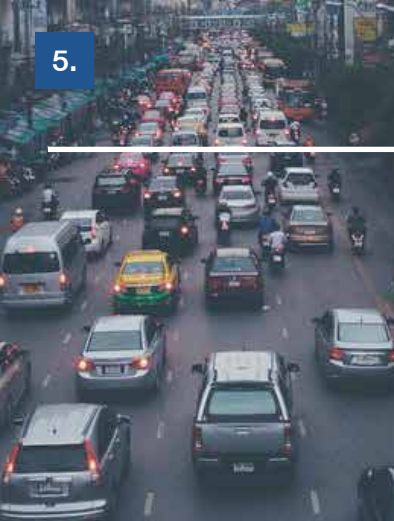
ก๊าซซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF₆)

ส่วนใหญ่ใช้เป็นก๊าซฉนวน พบได้ในอุปกรณ์สวิตช์เกียร์
ฉนวนไฟฟ้า

N₂O

ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O)

- การย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุ
- อุตสาหกรรมที่ใช้กรดไนตริก
- การใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในการเกษตร

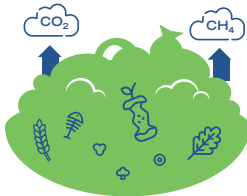

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon dioxide) : CO₂

เป็นก๊าซเรือนกระจกที่ถูกปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลกสูงสุด (ร้อยละ 74.89) โดยมีแหล่งกำเนิดในธรรมชาติ เช่น การระเบิดของภูเขาไฟ การย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุ และจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกหลักมาจากกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ การทำลายป่า การใช้และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

ก๊าซมีเทน (Methane) : CH₄

เป็นก๊าซเรือนกระจกที่ถูกปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลกมากเป็นลำดับที่ 2 (ร้อยละ 19.54) ส่วนใหญ่เกิดจากกระบวนการหมักอินทรีย์วัตถุแบบไม่ใช้ออกซิเจน (anaerobic) ของจุลินทรีย์ เช่น การกำจัดขยะด้วยวิธีฝังกลบ การทำนาข้าว การจัดการเกี่ยวกับมูลสัตว์ ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

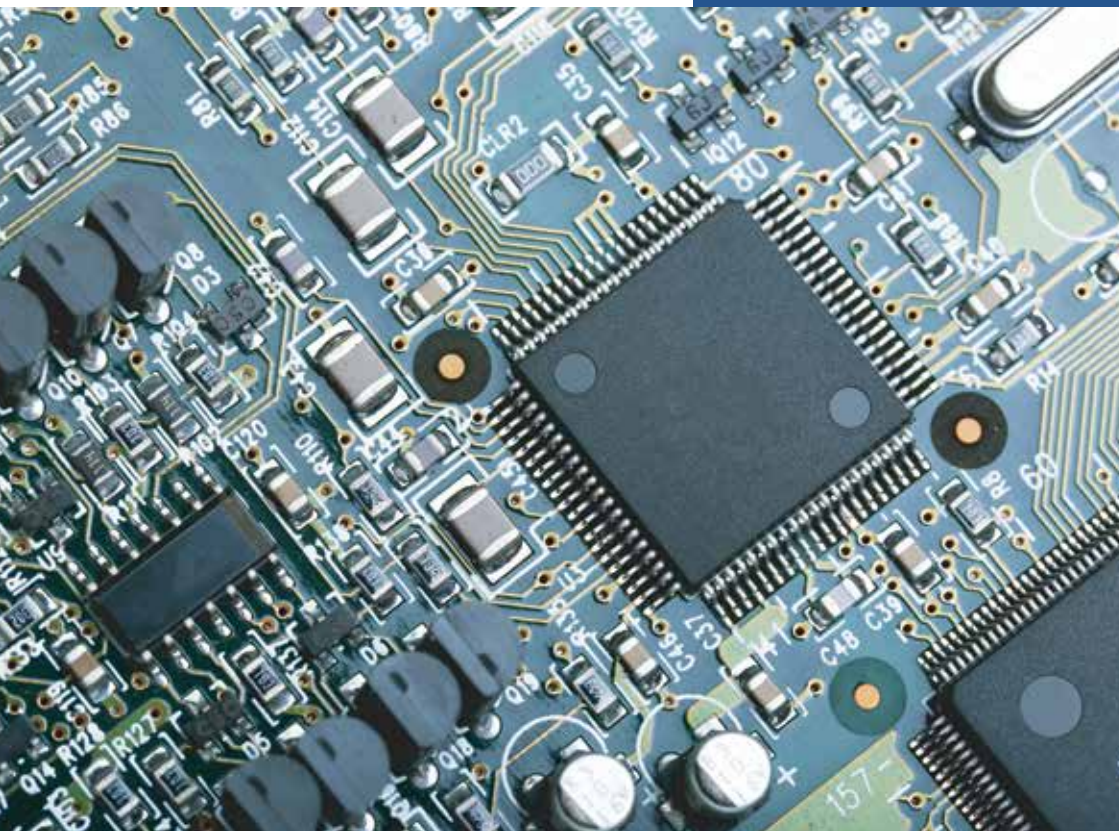

ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (Nitrous oxide) : N₂O

กิจกรรมทางการเกษตรเป็นแหล่งปล่อยไนตรัสออกไซด์หลัก เช่น การพรวนดิน การใช้ปุ๋ยไนโตรเจน ของเสียจากสัตว์ที่มีส่วนช่วยเพิ่มแบคทีเรียที่ทำให้เกิดไนตรัสออกไซด์เพิ่มขึ้นอีกด้วย แหล่งปล่อยรองลงมาคือ จากอุตสาหกรรม ประมาณร้อยละ 5.57 เช่น กระบวนการผลิตไนลอนและกรดไนตริก การเผาไหม้เชื้อเพลิงในเครื่องยนต์สันดาปภายใน การเผากากิน

กลุ่มก๊าซฟลูออรีเนต (Fluorinated Gases) หรือ เอฟก๊าซ (F-Gases)

กลุ่มก๊าซฟลูออรีเนตเป็นก๊าซเรือนกระจกที่ไม่มีอยู่ในธรรมชาติ เป็นกลุ่มก๊าซที่เกิดจากมนุษย์ เช่น ก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน ก๊าซเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน ก๊าซไนโตรเจนไตรฟลูออไรด์ ก๊าซซีลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์

จากหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เป็นสาเหตุของการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตั้งแต่ช่วง
ปฏิวัติอุตสาหกรรมมีปริมาณการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมของมนุษย์
เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจากการเผาไหม้
เชื้อเพลิงฟอสซิลในโรงงานอุตสาหกรรม
และอัตราการเติบโตของประชากรที่เพิ่ม
มากขึ้น ทำให้ความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอน
ไดออกไซด์ในบรรยากาศเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
โดยปัจจุบันพบว่าความเข้มข้นของ CO_2
ยังคงแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆปี

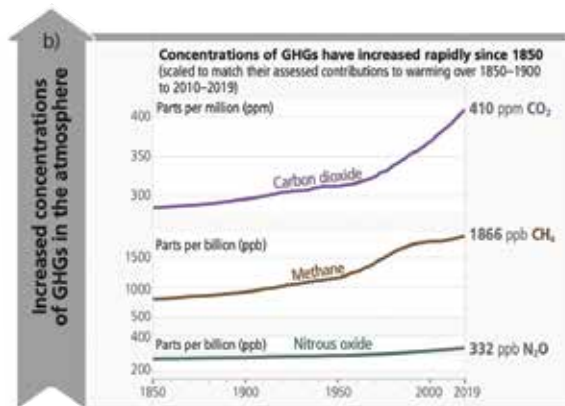
02

ผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ

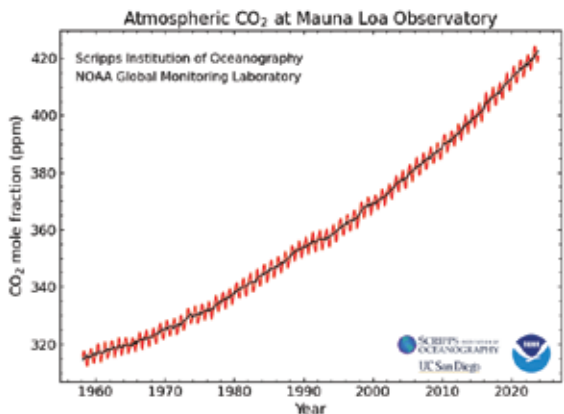
ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของก๊าซเรือนกระจกของโลก

ที่มา : https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_LongerReport.pdf

ความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)

ในชั้นบรรยากาศช่วงปี ค.ศ. 1960–2020 จากสถานีวิจัย
The Mauna Loa Observatory

ที่มา : <https://www.esrl.noaa.gov/gmd/ccgg/trends/mlo.html>

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ อุณหภูมิโลก
สูงขึ้น อัตราการละลายของธารน้ำแข็ง/แผ่นน้ำแข็ง
เร็วขึ้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำฝนล้วน
ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ เช่น ผลผลิตทางการเกษตร
การเกิดภัยพิบัติที่มีความรุนแรงขึ้น การอพยพ
ของสิ่งมีชีวิต เป็นต้น

ภาวะโลกร้อนทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลง
ไปทำให้เชื้อโรคเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก
สภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การฟักตัวของเชื้อโรค
และศัตรูพืช จะมีโรคที่ควบคุมไว้ได้แล้วจะกลับมา
ระบาดใหม่อีกครั้ง เช่น มาลาเรีย อหิวาตกโรค และ
อาหารเป็นพิษ

ที่มา: <https://www.thaihealth.or.th/Content/49866-เฝ้าระวังโรคไข้มาลาเรียอย่างเข้มงวด.html>

ที่มา: <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG200220160025474>

ภัยแล้งส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร
อุณหภูมิที่สูงขึ้น ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของ
พันธุ์พืชเศรษฐกิจ เช่น ภัยแล้งทำให้ต้นลำไย
ในจังหวัดจันทบุรีแห้งตายทั้งสวน

แถบขั้วโลกได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ภูเขาน้ำแข็งจะละลายอย่างรวดเร็ว ทำให้มี
โอกาสเกิดน้ำท่วมได้ทุกทวีป ส่งผลกระทบต่อสิ่งมี
ชีวิต ประชากรหมีขั้วโลกลดลง เนื่องจากแหล่งอาหาร
ลดลง และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนไป เช่น หมีขั้วโลก
ลงมาหาอาหารใกล้กับหมู่บ้านแห่งหนึ่งในเมือง
ชูคอตกา ทางตะวันออกเฉียงเหนือสุดของประเทศ
รัสเซีย

ที่มา: https://www.matichon.co.th/foreign/news_1792554

ที่มา: <https://www.salika.co/2022/03/30/artificial-snow-at-ski-resort/>

รวมถึงผลกระทบต่อการท่องเที่ยว
เช่น ปริมาณหิมะในฤดูหนาวน้อยลง ทำให้สกี
รีสอร์ท ต้องใช้เครื่องจักรผลิตหิมะเทียม เช่น
Ruhpolding เขตที่นิยมเล่นสกีในรัฐบาวาเรีย
ประเทศเยอรมนี ต้องสร้างหิมะเทียมขึ้นเพื่อ
ให้นักท่องเที่ยวได้มีลานหิมะเล่นสกี

ที่มา: <https://www.posttoday.com/world/612935>

ฝูงตึกแน่นปัดพื้นล้นตัวที่บินผ่าน

แอฟริกาตะวันออก สาเหตุมาจากมหาสมุทร

อินเดียตะวันตกที่อบอุ่นขึ้น สภาพภูมิอากาศนี้

เรียกว่า Indian Ocean Dipole

ภาวะโลกร้อนทำให้บางบริเวณของโลก
ประสบสภาพอากาศแปรปรวน ภาวะลมฟ้า
อากาศสุดโต่ง (Extreme Weather) มีความ
รุนแรงและความถี่มากขึ้น ทำให้เกิดพายุหมุน
ฝนตกหนัก และเกิดน้ำท่วมในหลายพื้นที่

เช่น จีน สหรัฐอเมริกา อินเดีย เป็นต้น

ฝนตกหนักในประเทศจีน ทำให้มวลน้ำ

จำนวนมากไหลบ่าลงมาจากภูเขา ส่งผล

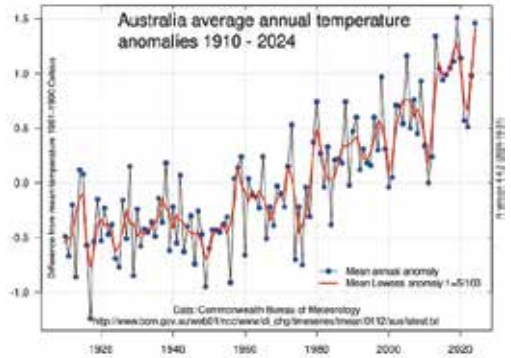
ให้เกิดดินถล่มจนถนนถูกตัดขาด อุทกภัยครั้งนี้

ถือเป็นเหตุน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 80 ปี

ที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/foreign/1874611>

อุณหภูมิเฉลี่ยรายปีของประเทศออสเตรเลีย คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 0.4–2.0 °C จากปี 1990 ภายในปี 2030 และ 1–6 °C ภายในปี 2070 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในบริเวณตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศออสเตรเลียคาดว่าจะลดลงในช่วงเวลาดังกล่าว ขณะที่ภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนืออาจมีปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้น

ความผิดปกติของอุณหภูมิเฉลี่ยรายปีของออสเตรเลีย
จากปีพ.ศ. 2453

ที่มา: สำนักงานอุตุนิยมวิทยาออสเตรเลีย

ที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-50982679>

นักวิทยาศาสตร์ได้มีการคาดการณ์ว่าหากปล่อยให้ก๊าซเรือนกระจกยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะเวลานาน จะมีโอกาสเกิดความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพภูมิอากาศ เช่น คลื่นความร้อน ความแห้งแล้ง น้ำท่วมเพิ่มขึ้น และแพร่กระจายมากขึ้น ส่งผลให้ระบบนิเวศยากที่จะกลับคืนสู่สภาพเดิมได้

จึงก่อให้เกิดความร่วมมือของนานาประเทศ ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภายใต้กรอบอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) เมื่อปี พ.ศ. 2535 ซึ่งปัจจุบันมีประเทศเข้าร่วม จำนวน 198 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีฯ เมื่อ วันที่ 28 ธันวาคม 2537 ในปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุม รัฐภาคีกรอบอนุสัญญา UNFCCC ได้มีมติเห็นชอบ “ความตกลงปารีส” โดยมุ่งเน้นให้ทุกประเทศ ทั้งประเทศ ที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนามีส่วนร่วมในการ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อที่จะควบคุมการ เพิ่มขึ้น ของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกไม่ให้เกิน 1.5- 2 องศาเซลเซียส โดยกำหนดให้ทุกประเทศส่งเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่เรียกว่า Nationally Determined Contribution (NDC)

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่อความตกลงปารีส โดยเสนอเป้าหมาย NDC กำหนดเป้าหมายการลด ก๊าซเรือนกระจกร้อยละ 30-40 จากปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ ภายในปี พ.ศ. 2573

รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1

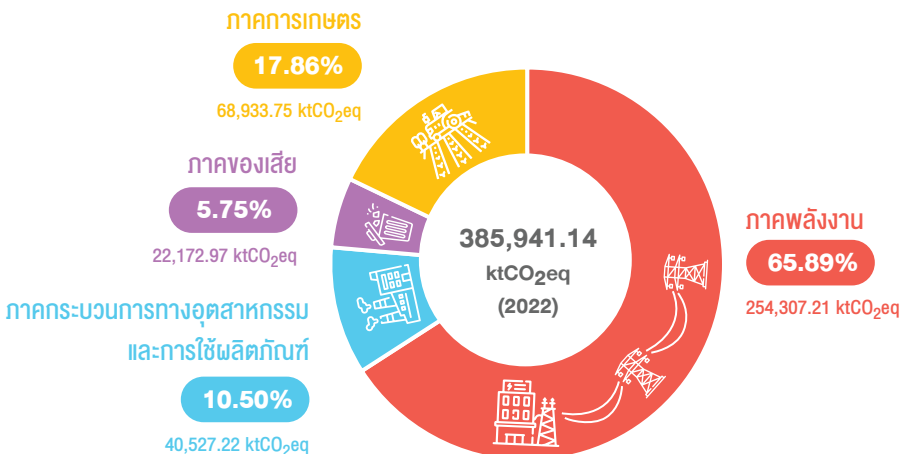
จากรายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทย ใช้ระบบสารสนเทศการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย (Thailand Greenhouse Gas Emission Inventory System: TGEIS) เพื่อจัดทำบัญชีก๊าซ

เรือนกระจกทั้ง 5 ภาคส่วน อ้างอิงแนวทางการคำนวณตามคู่มือ IPCC 2006 Guidelines ปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจก 385.941 MtCO₂eq (ไม่รวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน) การดูดกลับก๊าซเรือนกระจกจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ 107.901 MtCO₂eq การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเท่ากับ 278.039 MtCO₂eq โดยสาขาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด ได้แก่ สาขากำลังงาน คิดเป็นร้อยละ 65

ปี 2565

มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

385 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

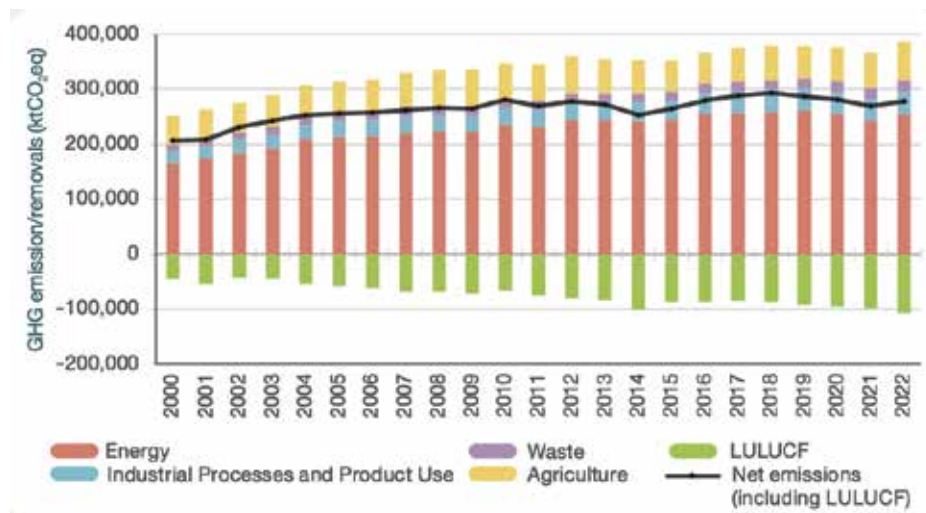

ที่มา: รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1

03

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

แนวโน้ของการปล่อยและการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก ตั้งแต่ปี 2543-2565

ที่มา: รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1

2.

กิจกรรมลดโลกร้อน...
คุณทำได้

กิจกรรมของมนุษย์ ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศเพิ่มขึ้น ดังนั้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

กิจกรรมที่สามารถลดก๊าซเรือนกระจกสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

01

ด้านพลังงาน

การลดการใช้พลังงาน

กิจกรรมการลดการใช้พลังงาน คือ กิจกรรมที่ลดการใช้พลังงานความร้อน พลังงานไฟฟ้า หรือลดการใช้เชื้อเพลิง ตัวอย่างมาตรการการลดการใช้พลังงาน เช่น การกำหนดเวลาการเปิด-ปิดแอร์ การถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าเมื่อไม่ใช้งาน การติดตั้งระบบเปิด-ปิดไฟแบบอัตโนมัติ การลดการใช้เชื้อเพลิง เป็นต้น

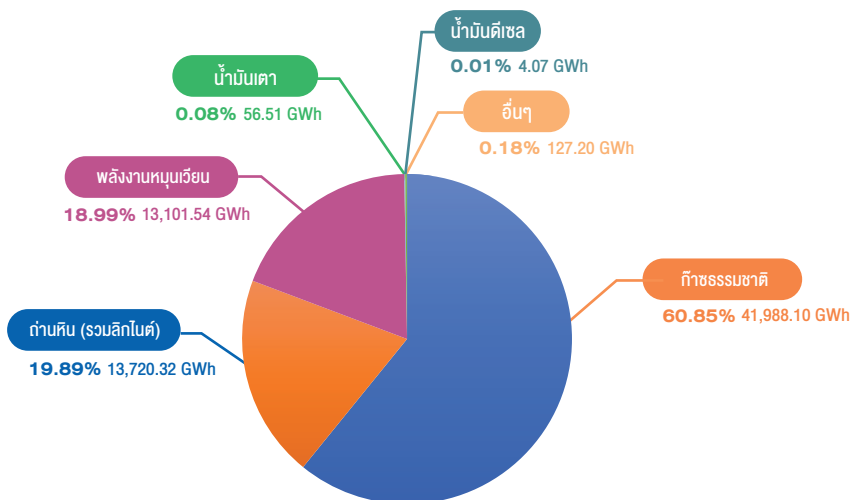

การกำหนดเวลาการเปิด-ปิดแอร์ และการตั้งอุณหภูมิแอร์ที่ 25 องศาเซลเซียส

ไฟฟ้าไทยมาจากไหน

ปัจจุบันไทยมีกำลังผลิตไฟฟ้ารวมทั้งประเทศ อยู่ที่ประมาณ 68,998 เมกะวัตต์ ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 60 ผลิตจากก๊าซธรรมชาติ อีกประมาณ ร้อยละ 20 ผลิตจากถ่านหิน ในส่วนของพลังงานหมุนเวียน เช่น ชีวมวล แสงอาทิตย์ ลม น้ำ ประมาณร้อยละ 19 และอื่นๆ เช่น รับซื้อจากต่างประเทศ

ที่มา: ฝ่ายสื่อสารและประชาสัมพันธ์โรงไฟฟ้า กฟผ. ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2568

ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Factor)

ประเภทเชื้อเพลิง	หน่วย	EF (kgCO ₂ /หน่วย)
ก๊าซธรรมชาติ	ลูกบาศก์ฟุต	0.0572
ถ่านหินลิกไนต์	กิโลกรัม	1.0575
ถ่านหินนำเข้า	กิโลกรัม	2.5342
น้ำมันเตา	ลิตร	3.0782
น้ำมันดีเซล	ลิตร	2.6987
น้ำมันเบนซิน	ลิตร	2.1816
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)	ลิตร	1.6797
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)	กิโลกรัม	3.1106
ไฟฟ้า	กิโลวัตต์-ชั่วโมง	0.4682

ที่มา: ค่าความร้อนสุทธิสำหรับเชื้อเพลิงฟอสซิล, กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับเชื้อเพลิงฟอสซิล, IPCC Volume 2 : Energy
ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิต/ไฟฟ้า (Emission factor) สำหรับโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก, อบก.

การกำหนดเวลาการเปิด-ปิดไฟ

การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน คือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยมีผลลัพธ์เท่าเดิม แต่มีการใช้พลังงานลดลงจากเดิม โดยมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานสามารถจำแนกเป็น 3 แนวทางหลัก ดังนี้

การปรับปรุงวิธีการใช้และบำรุงรักษา
เครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิม เช่น การใส่
จารบีในเฟลามาอเตอร์ การล้างเครื่องปรับอากาศ
เป็นประจำ เป็นต้น

การล้างเครื่องปรับอากาศเป็นประจำ

ทางเดียวกันไปด้วยกัน

การเปลี่ยนไปใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน
เช่น การเปลี่ยนหลอดไฟเป็นแบบ LED เลือก
เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ได้รับฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5
หรือฉลาก ประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูง
 เป็นต้น

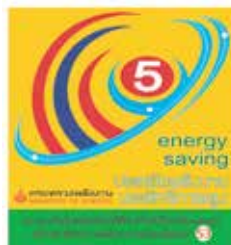

การเปลี่ยนหลอดไฟเป็นแบบ LED

ฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5

ฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูง

การปรับปรุงเทคโนโลยีการดำเนินงาน เช่น การเปลี่ยนกระบวนการผลิตไฟฟ้าแบบใช้พลังงานความร้อนไปเป็นพลังงานความร้อนร่วม การนำความร้อนเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น

แผนผังเปรียบเทียบการผลิตไฟฟ้าแบบใช้พลังงานความร้อน ไปเป็นพลังงานความร้อนร่วม

(ระบบที่ผลิตพลังงานความร้อนร่วม โดยใช้เชื้อเพลิงชนิดแหล่งเดียวกัน ผลิตพลังงานไฟฟ้าและพลังงานความร้อนในขณะเดียวกัน ประสิทธิภาพของระบบผลิตพลังงานความร้อนร่วมจึงสูงกว่าเมื่อเทียบกับระบบผลิตไฟฟ้าอย่างเดียว)

ที่มา <http://energy.pace.edu/project/combined-heat-and-power/>

การผลิต และการใช้พลังงานทดแทน

พลังงานทดแทน หมายถึง พลังงานที่นำมาใช้แทนพลังงานสิ้นเปลือง (พลังงานสิ้นเปลือง คือ พลังงานงานที่ใช้แล้วหมดไป เช่น ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ หินน้ำมัน และทรายน้ำมัน เป็นต้น) เช่น พลังงานจากเชื้อเพลิงชีวภาพ พลังงานจากขยะ และพลังงานทดแทนอีกประเภท หนึ่งคือ “พลังงานหมุนเวียน” เป็นแหล่งพลังงาน ที่ใช้แล้วสามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก หรือเกิดขึ้นได้ใหม่ในเวลาอันสั้น เช่น แสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล เป็นต้น

พลังงานแสงอาทิตย์

พลังงานเชื้อเพลิงชีวภาพ

ที่มา: <https://sdthailand.com/2020/02/snow-sking-climate-change/>

พลังงานเชื้อเพลิงชีวมวล

02

การจัดการ ของเสีย

การจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ

มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น จัดเป็นขยะที่พบมากที่สุด คิดเป็น 59-65% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

2. ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอย

ที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ คิดเป็น 30% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

ที่มา : การศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ปี 2564
กรมควบคุมมลพิษ

3. ยยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอย อันตราย คือ ยยะที่มีองค์ประกอบหรือ ปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุ สารกำจัดศัตรูพืช

4. ยยะทั่วไป (General waste) หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ยยะประเภทอื่นนอกเหนือจากยยะย่อยสลาย ยยะรีไซเคิล และยยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลาย ยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ใหม่ เช่น กุงพลาสติกเบื้อนเศษอาหาร ห่อพลาสติก ใส่ขนม เศษผ้า กระเบื้อง เป็นต้น

กิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก เช่น มาตรการ ลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และการนำยยะ กลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) การรวบรวมยยะอันตรายไปผลิตเป็น สารปรับปรุงดิน หรือผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ การผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือความร้อนจากการ ผลิตก๊าซชีวภาพจากบ่อฝังกลบยยะ

โครงการหลังคาเขียว/กล่องวิเศษ

รับ **เปลี่ยนเป็น**

กล่องนม/กล่องเครื่องดื่ม **กระเบื้องหลังคา**
ใช้ เก่า

ส่งไปที่

- บริษัท ฟีนอร์ฟิตเม่ จำกัด 30/11 หมู่ 11 ถนนบางนา-ตราด กม.23 ตำบลบางนาแวง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
- โครงการกล่องวิเศษ ตู้ ปณ.19 ปณฝ.สนามบินพาณิชย์ กรุงเทพฯ 10202

ที่มา : https://twitter.com/tavises_/status/1141283019363274752/photo/1

ผ้าบังสุกุลจีวร

จากขวดพลาสติกรีไซเคิล

วัดเขาแดง ร่วมกับ จีซี ได้จัดทำโครงการรณรงค์จากขยะ โดยนำขวดพลาสติกชนิดใสที่ใช้งานได้มาแปรรูปเป็นผ้าบังสุกุลจีวรสำหรับพระสงฆ์ โดยอีกทอดด้วยการใช้เส้นใย Recycled Polyester ผสมกับเส้นใย Cotton และเติมใย Recycled Polyester Zinc ช่วยตกกับกับ ด้วยคุณสมบัติ Antibacterial จึงทำให้ผ้าบังสุกุลจีวรมีสมบัติ ไม่ยักยิบ ซักแห้งไว ไม่ติดง่าย

กระบวนการรีไซเคิลขวดพลาสติกชนิดใสมาเป็นจีวร

ผ้าบังสุกุลจีวรอย่างดี

ผ้าจีวร 1 ผืน ใช้ขวดพลาสติกใสเล็ก 15 ขัน ผ้าไตรจีวร 1 ชุด ใช้ขวด 60 ขัน ผลิตภัณฑ์จากขยะแปรรูปให้เป็นเส้นใย บังสุกุลอย่างดี ดีดเก็บทุกชิ้น ย้อมสีธรรมชาติ ถูกต้องตามพระวินัย เหมาะสมแก่พระสงฆ์ ใช้ตลอดอายุการใช้งาน 5 ขันที่ ๑ ขันที่ ๒ และถังขยะ 2 ขัน

สนใจติดต่อ

วิสาหกิจชุมชนวัดจากแดง จ.พระนครศรีอยุธยา
โทรสาร 02-464-1122, 081-643-5175

ขวด PET ชนิดใส เข้าสู่กระบวนการ Upcycling เพื่อแปรรูปเป็นเส้นใยโพลีเอสเตอร์รีไซเคิล (Recycled Polyester) ก่อนนำไปผสมกับเส้นใยฝ้าย (Cotton) และเส้นใยซิงค์โพลีเอสเตอร์ต้านแบคทีเรีย (Antibacterial Polyester Zinc) ทั้งนี้ ผ้าจีวร 1 ผืน ผลิตจากขวดพลาสติกรีไซเคิล 15 ขวด และผ้าไตรจีวร 1 ชุด ผลิตจากขวดพลาสติกรีไซเคิลทั้งสิ้น 60 ขวด

ที่มา: <https://www.thaitextile.org/th/insign/detail.1058.1.0.html>

ถังหมัก รัศมีโลก

ที่มา: <https://www.greennetworkthailand.com/ถังหมักรัศมีโลก-green-cone/>

ขยะอินทรีย์ ไปผลิตเป็นสารปรับปรุงดิน หรือผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ

ที่มา: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การจัดการน้ำเสีย

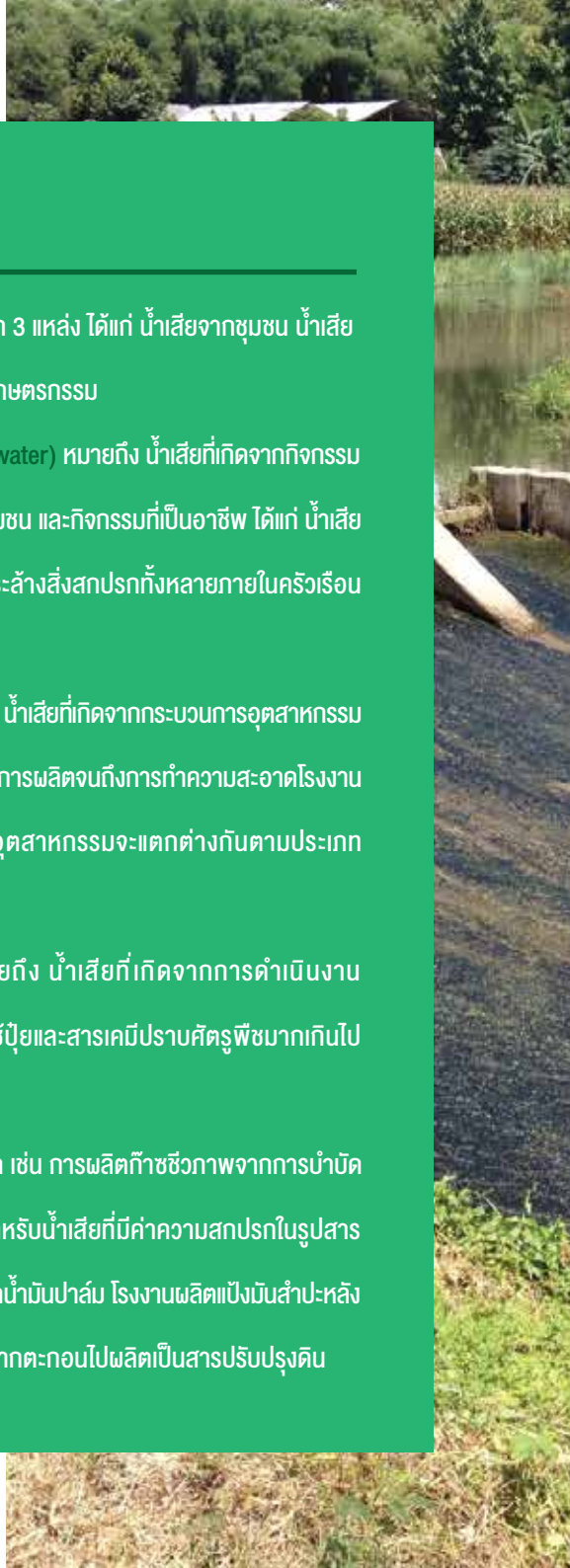
แหล่งกำเนิดน้ำเสียที่เกิดขึ้นมาจาก 3 แหล่ง ได้แก่ น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม น้ำเสียจากเกษตรกรรม

น้ำเสียชุมชน (Domestic Wastewater) หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และกิจกรรมที่เป็นอาชีพ ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากการประกอบอาหาร และชำระล้างสิ่งสกปรกถึงหลายภายในครัวเรือน และอาคารประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

น้ำเสียจากอุตสาหกรรม หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการอุตสาหกรรม ตั้งแต่ขั้นตอนการล้างวัตถุดิบ กระบวนการผลิตจนถึงการทำความสะอาดโรงงาน องค์ประกอบของน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมจะแตกต่างกันตามประเภทอุตสาหกรรม

น้ำเสียจากเกษตรกรรม หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากการดำเนินงานภาคเกษตรกรรมประเภทต่างๆ การใช้ปุ๋ยและสารเคมีปราบศัตรูพืชมากเกินไป ทำให้สารเหล่านี้ไหลลงสู่แหล่งน้ำได้

แนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพจากการบำบัดน้ำเสียและนำไปใช้ประโยชน์ (เหมาะสำหรับน้ำเสียที่มีค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์สูงๆ เช่น น้ำเสียจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง โรงงานผลิตน้ำตาล เป็นต้น) การนำกากตะกอนไปผลิตเป็นสารปรับปรุงดิน

การจัดการของเสีย จากภาคการเกษตรและปศุสัตว์

มูลสุกร มูลไก่ สามารถนำมาใช้ประโยชน์หลายรูปแบบ เช่น ผลิตเป็นสารปรับปรุงดิน นำไปหมักเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ นอกจากช่วยลดปัญหากลิ่นเหม็นรบกวนแล้ว ยังสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเป็นมิตรต่อชุมชน

ระบบผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์

ตัวอย่างแนวทางการจัดการน้ำเสีย

ที่มา: <https://erdi.cmu.ac.th/?p=646>

การจัดการในภาคขนส่ง คือ กิจกรรม
การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง โดยเลือก
ใช้ยานพาหนะหรือวิธีการเดินทางที่สามารถ
ลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เมื่อเทียบกับการ
เดินทางแบบเดิม ซึ่งมีกิจกรรมตัวอย่าง ดังนี้
เดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะแทนการใช้
รถส่วนตัว ใช้ยานยนต์ไฟฟ้าหรือจักรยาน
เพื่อการเดินทาง

เดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะแทนการใช้รถส่วนตัว

03

การจัดการ ในภาคขนส่ง

ใช้จักรยานเพื่อการเดินทาง

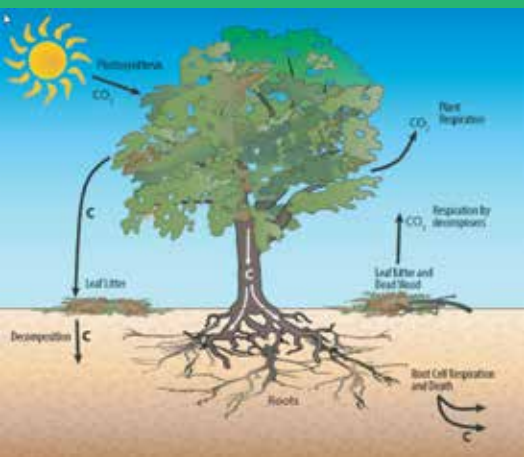

ใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV)

04

การปลูกป่า และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ที่มา <https://rgsgeogy.wordpress.com/mrcs-tree-carbon-content-calculator/>

ต้นไม้มีบทบาทสำคัญในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากบรรยากาศ โดยกระบวนการสังเคราะห์แสง และนำมาสะสมไว้ในรูปของมวลชีวภาพทั้งในส่วนเหนือพื้นดิน (ลำต้น กิ่ง ใบ) และ ใต้ดิน (ราก) ทำให้คาร์บอนถูกกักเก็บในต้นไม้ ดังนั้นการตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดการสูญเสียคาร์บอน รวมถึงการสูญเสียคาร์บอนในดินจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดังนั้นการปลูกป่า การอนุรักษ์ การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เป็นการช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่บรรยากาศ และเป็นการเพิ่มแหล่งกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

แหล่งสะสมคาร์บอนของป่าไม้ (carbon pool) ได้จำแนกเป็น 5 แหล่ง ดังนี้

1) มวลชีวภาพเหนือดิน (Above-ground biomass) ได้แก่ ทุกส่วนของต้นไม้ที่อยู่เหนือดิน ประกอบด้วย ลำต้น กิ่ง ใบ ดอก และผล รวมทั้ง พืชพรรณอื่นๆ

2) มวลชีวภาพใต้ดิน (Below- ground biomass) ได้แก่ ส่วนของต้นไม้ที่อยู่ใต้ดิน คือ ราก

3) ไม้ตาย (Dead wood) ได้แก่ ต้นไม้ที่ล้ม หรือยืนต้นตาย

4) ซากพืช (Litter) ได้แก่ ส่วนต่างๆ ของ ต้นไม้ที่ร่วงหล่นสู่ดิน ได้แก่ กิ่ง ก้าน ใบ ดอก และ ผล

5) อินทรีย์วัตถุในดิน (soil organic matter)

ตารางแสดงการกักเก็บคาร์บอนในมวลชีวภาพรวมของชนิด/กลุ่มพรรณไม้ต่างๆ

ชนิด / กลุ่มพรรณไม้	ศักยภาพของพื้นที่	การกักเก็บคาร์บอน	
		ดินคาร์บอน/ไร่/ปี	ดินคาร์บอนไดออกไซด์/ไร่/ปี
สัก	เหมาะสมมาก	0.59	2.16
	เหมาะสมปานกลาง	0.47	1.72
	เหมาะสมน้อย	0.37	1.36
ยูคาลิปตัส	เหมาะสมมาก	1.66	6.09
	เหมาะสมปานกลาง	1.30	4.77
	เหมาะสมน้อย	0.86	3.15
กระถินเทพา	เหมาะสมมาก	1.66	6.09
	เหมาะสมปานกลาง	1.20	4.40
	เหมาะสมน้อย	1.09	4.00
กระถินณรงค์	เหมาะสมมาก	1.20	4.40
	เหมาะสมปานกลาง	0.95	3.48
	เหมาะสมน้อย	0.62	2.27
กระถินยักษ์	เหมาะสมมาก	1.77	6.49
	เหมาะสมปานกลาง	1.31	4.80
	เหมาะสมน้อย	0.21	0.77
โกกทาง	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	0.75	2.75
ยางพารา	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	1.15	4.22
ปาล์มน้ำมัน	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	0.68	2.49
พรรณไม้พื้นเมืองโตช้า	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	0.26	0.95
พรรณไม้อ่อนแก่ประสม	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	0.40	1.47
พรรณไม้ปลูกในเมือง	ไม่ได้จำแนกพื้นที่	0.33	1.21

ที่มา: คู่มือของศักยภาพพรรณไม้ สำหรับส่งเสริมภายใต้โครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาดภาคป่าไม้, องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

3.

LESS... คืออะไร

โครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก

(Low Emission Support Scheme) หรือเรียกว่า

โครงการ LESS มีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และยกย่องผู้ทำความดีโดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ (Letter of Recognition: LoR) เพื่อให้ผู้ดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกได้รับการยอมรับ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประเมินทางเทคนิควิชาการ และนำมาผนวกกับแนวคิดการให้การสนับสนุน (Support) จาก “ผู้ให้” ในภาคองค์กร/ธุรกิจ ไปสู่ “ผู้รับ” ในสังคม/ชุมชน

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ให้การรับรองผลการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้/กักเก็บได้ สำหรับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ดำเนินการแล้ว และออกใบประกาศเกียรติคุณ

ชนิดของก๊าซเรือนกระจกภายใต้โครงการ LESS

- ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)
- ก๊าซมีเทน (CH₄)
- ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N₂O)

เงื่อนไขในการขอรับรองกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก

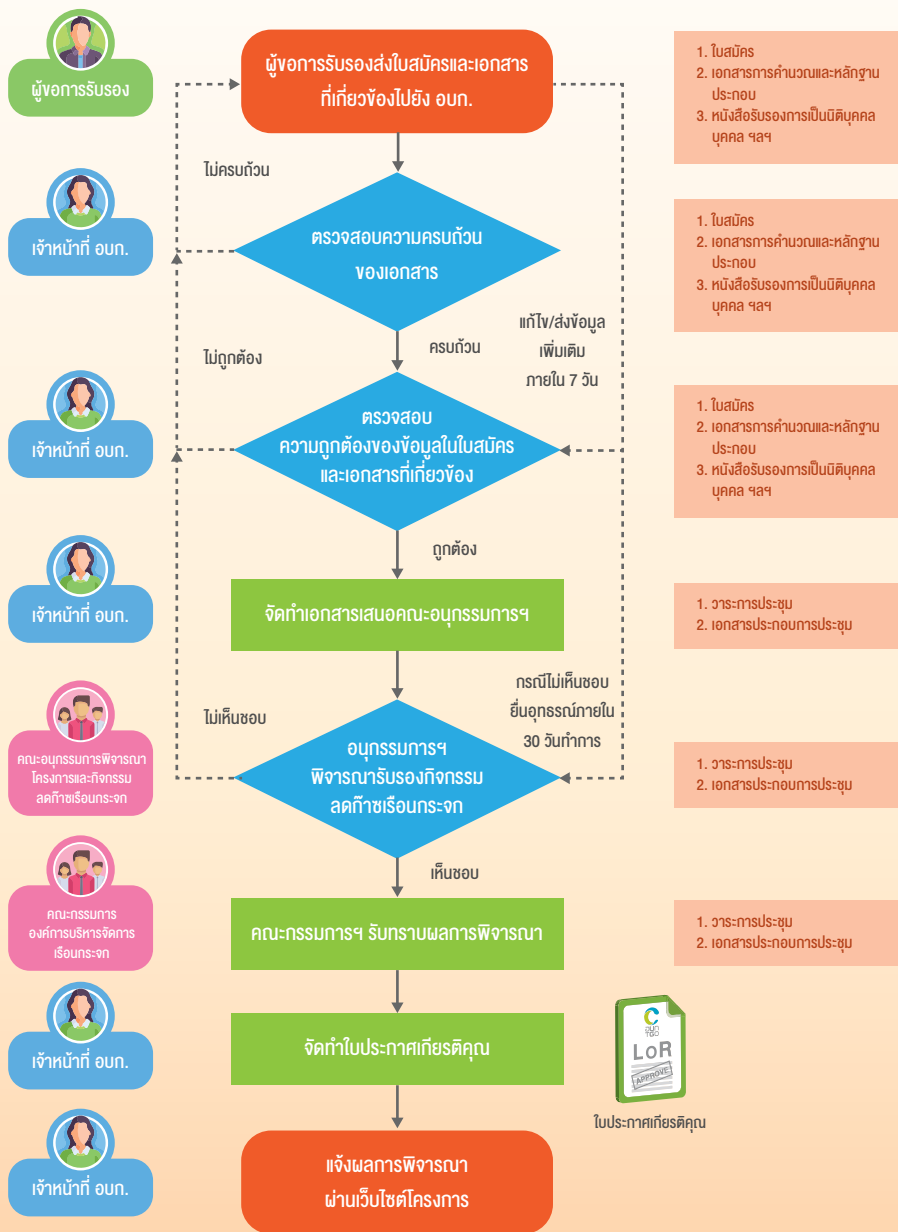
- ต้องเป็นกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ดำเนินการแล้วเท่านั้น
- ระยะเวลาของผลการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ที่ขอการรับรองต้องไม่น้อยกว่า 180 วัน และไม่เกิน 3 ปีนับจากวันที่ส่งเอกสารการสมัครเข้าระบบยกเว้นกิจกรรมประเภทป่าไม้
- ไม่สามารถขอการรับรองผลการประเมินฯ ในช่วงเวลาเดียวกันกับกิจกรรมที่ขอการรับรองไปแล้วได้
- ไม่จำกัดจำนวนกิจกรรมและที่ตั้ง โดยสามารถรวบรวมหลายๆ กิจกรรมเพื่อขอการรับรองในคราวเดียวกันได้

เอกสารขอรับรองผลการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้/กักเก็บได้

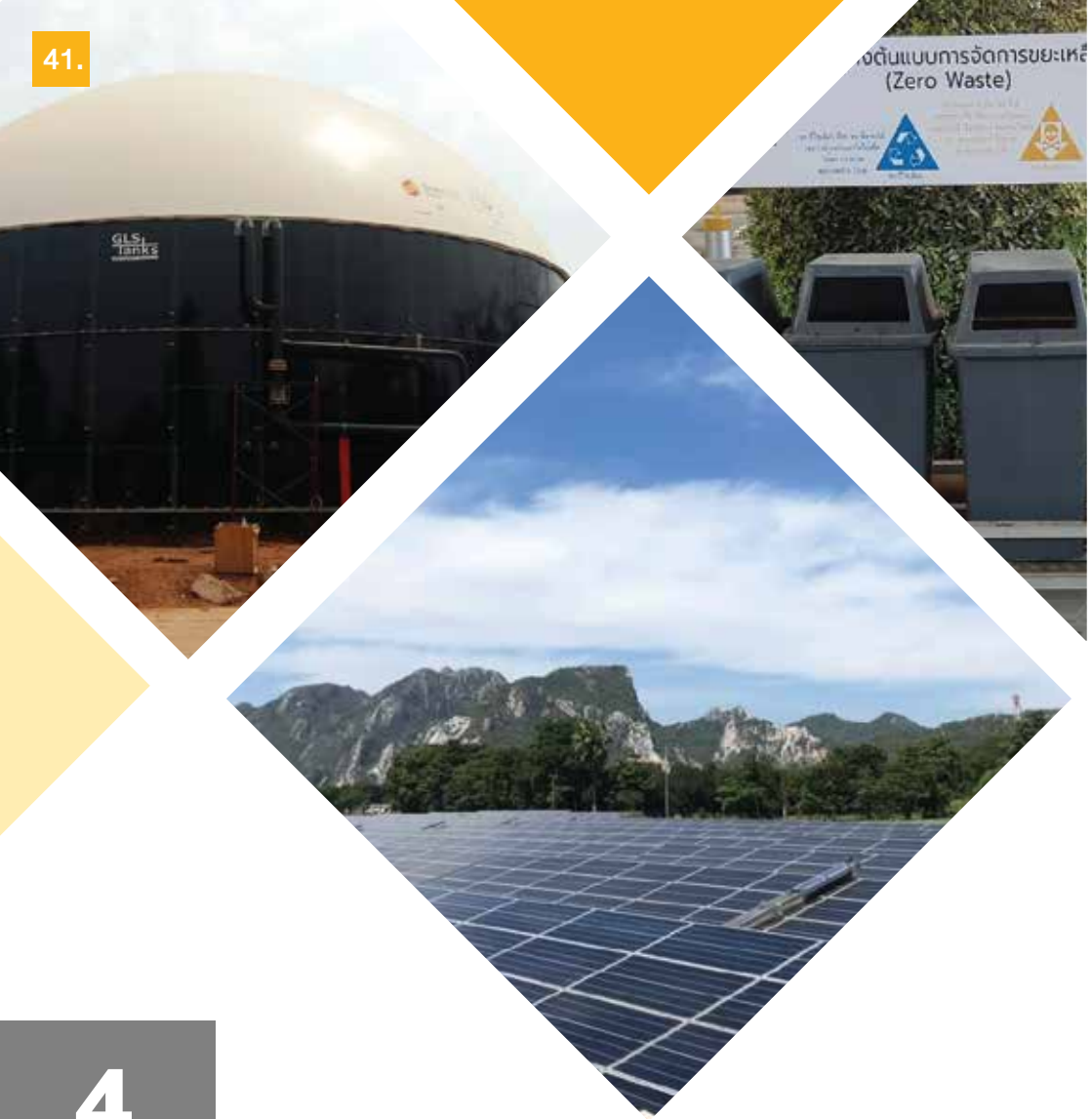
- ใบสมัครขอการรับรองผลการลดหรือกักเก็บก๊าซเรือนกระจกโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกและหลักฐานประกอบการพิจารณา
- เอกสารการคำนวณปริมาณก๊าซเรือนกระจกของโครงการ (Excel)
- หนังสือรับรองนิติบุคคลที่ออกให้ไว้ไม่เกิน 1 ปี หรือสำเนาหนังสือการจัดตั้งกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคล หรือเอกสารโครงสร้างการบริหารองค์กรหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอการรับรอง

ขั้นตอนการรับรองผลการประเมินปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้/กักเก็บได้

1. ผู้ขอการรับรองจัดทำใบสมัครตามแบบฟอร์มที่ อบก. กำหนดและลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามของหน่วยงานหรือผู้รับมอบอำนาจลงนามพร้อมแนบเอกสารการมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจลงนาม
2. ผู้ขอการรับรองจัดส่งเอกสารการสมัครไปยัง อบก. ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์โครงการ LESS ตามระยะเวลาที่ อบก. กำหนด
3. อบก. รับใบสมัคร (Application Form) และเอกสารประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้องจากผู้ขอการรับรองและดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร
4. อบก. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของใบสมัครและเอกสารประกอบ
5. อบก. นำเสนอรายละเอียดกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกของผู้ขอการรับรองที่แก้ไขข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์แล้ว ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบรับรองผลการลดหรือกักเก็บก๊าซเรือนกระจกต่อไป
6. อบก. นำเสนอรายละเอียดกิจกรรมที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกต่อคณะกรรมกรอบก. เพื่อทราบ
7. อบก. จัดทำใบประกาศเกียรติคุณ (Letter of Recognition : LoR) ให้กับผู้ขอการรับรอง และแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ขอการรับรองผ่านเว็บไซต์โครงการ LESS
8. กรณีคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกไม่เห็นชอบรับรองผลการลดหรือกักเก็บก๊าซเรือนกระจกของผู้ขอการรับรองให้ อบก. แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอการรับรองทราบภายในสามวันทำการนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

4.

ตัวอย่างการประเมิน การลดก๊าซเรือนกระจก

การผลิตไฟฟ้า จากพลังงานแสงอาทิตย์

โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ กำลังการผลิต 8 เมกะวัตต์ (MW) เพื่อจำหน่าย
พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 5,957,968 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

พลังงาน	กำลังการผลิต (กิโลวัตต์)	ชั่วโมงการผลิต ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ผลิตได้ต่อปี (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
เชื้อเพลิงฟอสซิล	8,000	4	11,680,000	0.5101	5,957,968
แสงอาทิตย์	8,000	4	11,680,000	0	0
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี					5,957,968

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเพื่อจำหน่ายเข้าสู่ระบบสายส่ง (LESS-AE-01 Version 09)

การผลิตไฟฟ้า จากพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคา

ติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาบ้าน กำลังการผลิต 50 กิโลวัตต์ เพื่อใช้ภายในครัวเรือน

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 34,178 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประหยัดค่าไฟฟ้า 292,000 บาทต่อปี (ค่าไฟฟ้า 4 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

พลังงาน	กำลังการผลิต (กิโลวัตต์)	ชั่วโมงการผลิต ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ผลิตได้ต่อปี (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
เชื้อเพลิงฟอสซิล	50	4	73,000	0.4682	34,178.60
แสงอาทิตย์	50	4	73,000	0	0
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี					34,178.60

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเพื่อใช้เอง (LESS-AE-02 Version 09)

การปรับเปลี่ยน ใช้หลอดไฟ LED ในสำนักงาน

บริษัท รักษ์โลก จำกัด ดำเนินการปรับเปลี่ยนหลอดไฟในพื้นที่ของสำนักงานใหญ่ทั้งหมด โดยทำการเปลี่ยนหลอดไฟ Fluorescent เป็นหลอดประหยัดพลังงาน LED จำนวน 50 ชุด (วันทำงาน 300 วันต่อปี)

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 1,348 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประหยัดค่าไฟฟ้า 11,520 บาทต่อปี (ค่าไฟฟ้า 4 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

ประเภทหลอด	กำลังไฟ (วัตต์)	จำนวน หลอดไฟ (ชุด)	ชั่วโมง การทำงาน ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ใช้ต่อปี (กิโลวัตต์- ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
Fluorescent Tube T5 และบัลลาสต์	40	50	8	4,800	0.4682	2,247.36
LED	16	50	8	1,920	0.4682	898.94
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี						1,348.42

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (LESS-EE-03) Version 9

การปรับเปลี่ยน ใช้หลอดไฟประสิทธิภาพสูงในถนน

เทศบาลรักโลก ดำเนินการปรับเปลี่ยนหลอดไฟในถนนชนิด High pressure 250 วัตต์

เป็นหลอดไฟ LED ขนาด 90 วัตต์ จำนวน 50 ชุด (เปิดใช้งาน 365 วัน)

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก **16,405** กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประหยัดค่าไฟฟ้า **140,160** บาทต่อปี (ค่าไฟฟ้า 4 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

ประเภทหลอด	กำลังไฟ (วัตต์)	จำนวน หลอดไฟ (ชุด)	ชั่วโมง การทำงาน ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ใช้ต่อปี (กิโลวัตต์- ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
High pressure	250	50	12	54,750	0.4682	25,633.95
LED	90	50	12	19,710	0.4682	9,228.22
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี						16,405.73

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (LESS-EE-03) Version 9

การปรับเปลี่ยน ใช้เครื่องปรับอากาศเบอร์ 5

ดำเนินการปรับเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศ ขนาด 18,000 บีทียู/ชั่วโมง โดยใช้เครื่องปรับอากาศเบอร์ 5

อากาศแบบอินเวอร์เตอร์ แทนแบบธรรมดา มีการเปิดใช้งาน 365 วัน

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 682 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประหยัดค่าไฟฟ้า 5,834 บาทต่อปี (ค่าไฟฟ้า 4 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

ฉลาก	ค่าประสิทธิภาพ ของเครื่อง ปรับอากาศ (BTU/ชั่วโมง/วัตต์)	ชั่วโมงการผลิต ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ใช้ต่อปี (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
แบบธรรมดา เบอร์ 5	13.18	8	3,987.86	0.4682	1,867.12
แบบอินเวอร์เตอร์ เบอร์ 5 ★	18.25	8	2,880.00	0.4682	1,348.42
แบบอินเวอร์เตอร์ เบอร์ 5 ★★	20.78	8	2,529.36	0.4682	1,184.25
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี (ใช้เครื่องปรับอากาศแบบอินเวอร์เตอร์ เบอร์ 5 ★★ แทนแบบธรรมดาเบอร์ 5)					682.87

การปรับเปลี่ยนใช้พัดลม เบอร์ 5

ดำเนินการปรับเปลี่ยนพัดลมตั้งโต๊ะ ตั้งพื้น ติดผนัง ขนาด 18 นิ้ว โดยใช้พัดลมเบอร์

5 ★★ แทนแบบธรรมดาเบอร์ 5 มีการเปิดใช้งาน 365 วัน

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 12 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประหยัดค่าไฟฟ้า 105 บาทต่อปี (ค่าไฟฟ้า 4 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

ฉลาก	กำลังไฟฟ้า (วัตต์)	ชั่วโมงการผลิต ต่อวัน (ชั่วโมง)	ปริมาณไฟฟ้า ที่ใช้ต่อปี (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ค่าการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์/ กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	ปริมาณการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอน ไดออกไซด์)
แบบธรรมดา เบอร์ 5	60	6	131.40	0.4682	61.52
เบอร์ 5 ★	52	6	113.88	0.4682	53.32
เบอร์ 5 ★★	48	6	105.12	0.4682	49.22
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี (ใช้พัดลม เบอร์ 5 ★★ แทนแบบธรรมดาเบอร์ 5)					12.30

การคิดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล

ชุมชน รักษ์โลก ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีการคิดแยกขยะ โดยมีการจัดตั้ง
ธนาคารขยะเพื่อคิดแยกขยะแต่ละประเภท และนำกลับไปรีไซเคิลแทนการนำไปทิ้งที่หลุมฝังกลบ

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 684 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประเภท	ปริมาณ (กิโลกรัม)	ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า/กิโลกรัม)	ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)
กระดาษ	100	5.6735	567.35
พลาสติก	20	1.0310	20.62
อะลูมิเนียม	5	9.1270	45.64
เหล็ก	20	1.8320	36.64
แก้ว	50	0.2760	13.80
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี			684.05

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การคิดแยกขยะเพื่อการรีไซเคิล (LESS-WM-01) Version 6

การรวบรวมขยะอินทรีย์ทำปุ๋ย หรือสารปรับปรุงดิน

โรงเรียน รักษ์โลก ส่งเสริมให้นักเรียนและคุณครูมีการนำเศษอาหาร และกิ่งไม้ใบไม้ มาทำหมักย่อยสลายแบบใช้อากาศ เพื่อนำปุ๋ยไปใช้ประโยชน์แทนการนำไปทิ้งที่หลุมฝังกลบ

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 154 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ประเภท	ปริมาณ (กิโลกรัม)	ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า/กิโลกรัม)	ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี (กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)
กิ่งไม้ใบไม้	100	0.9633	62.02
เศษอาหาร	200	0.5739	69.56
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อปี			154.99

ระเบียบวิธีการคำนวณ

LESS Evaluation Sheet- การผลิตปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ (LESS-WM-03) Version 9

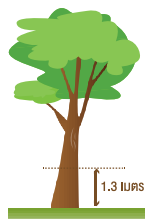
การประเมินการกักเก็บ คาร์บอนไดออกไซด์ในต้นไม้

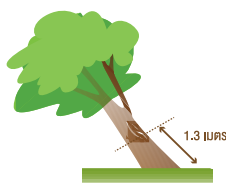
การวัดขนาด ความโตของต้นไม้

ต้นไม้

การวัดขนาดความโตของต้นไม้
เพื่อประเมินการกักเก็บ CO₂ ต้องทำ
การวัดเส้นรอบวงที่ระดับความสูงจาก
พื้นดิน 1.30 เมตร โดยมีวิธีการดังนี้

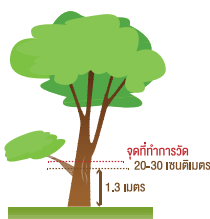
1. ต้นไม้ปกติ

2. ต้นไม้เอียงหรือโอน

3. ต้นไม้บนที่ลาดชัน

4. ต้นไม้มีกิ่ง

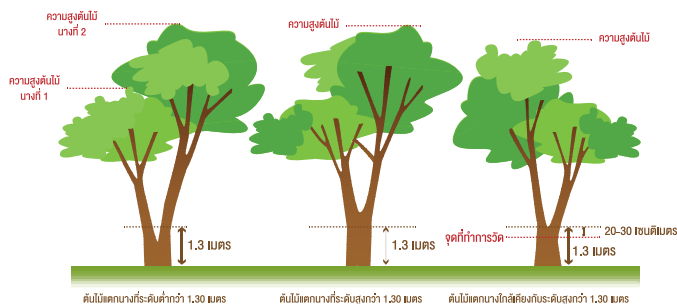
5. ต้นไม้มีปุ่มตา

6. ต้นไม้มีพุ่มพอง และพุ่มพอง
สูงกว่า 1.3 เมตร

7. ต้นไม้ป่าชายเลน

ต้นไม้ต้นแรกมีระดับต่ำกว่า 1.30 เมตร

ต้นไม้ต้นกลางมีระดับสูงกว่า 1.30 เมตร

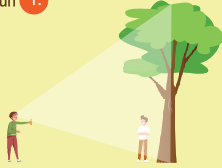
ต้นไม้ต้นขวามีระดับสูงกว่า 1.30 เมตร

8. ต้นไม้มีหลายลำต้นหรือต้นไม้แตกนาง

การวัดความสูงของ ต้นไม้

การวัดความสูงของต้นไม้ โดยการคาดคะเนด้วยการกะส่วน

ขั้นตอนที่ 1.

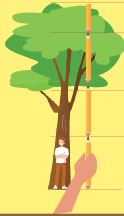
ผู้วัดยืนอยู่ห่างจากต้นไม้ที่ต้องการวัด ในระยะที่มองเห็นยอดสูงสุดของต้นไม้ได้ โดยให้เพื่อนยืนชิดต้นไม้

ขั้นตอนที่ 2.

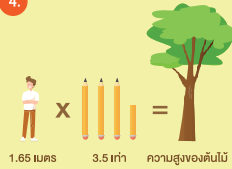
ผู้วัดถือดินสอไว้บนมือเหยียดแขนตรง สายตาดูผู้วัด เล็งผ่านหัวดินสอไปที่โคนต้น และปลายดินสอไปที่ศีรษะของเพื่อน โดยใช้วิธีเดินถอยเข้า-ออก จนกว่าขนาดของ ดินสอเท่ากับความสูงของเพื่อน

ขั้นตอนที่ 3.

ผู้วัดขยับหัวดินสอไปที่ระดับศีรษะของเพื่อน ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนถึงปลายยอดของต้นไม้

ขั้นตอนที่ 4.

1.65 เมตร x 3.5 เท่า = ความสูงของต้นไม้

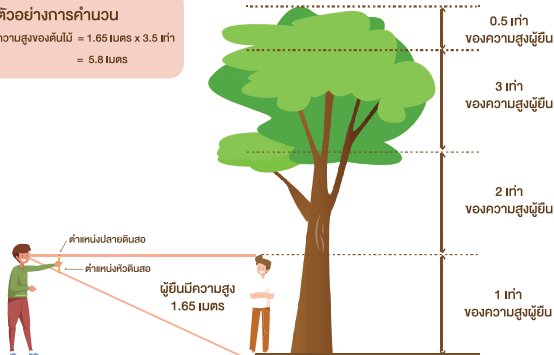
นับจำนวนเท่าที่ขยับดินสอลงกับ ความสูงของเพื่อน ก็จะวัดความสูง ทั้งหมดของต้นไม้

สูตรการคำนวณ

ความสูงของต้นไม้ = ความสูงของคนที่ยืนเทียบต้นไม้ x จำนวนเท่าของดินสอ

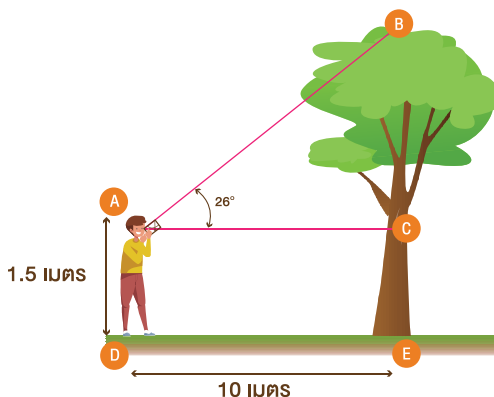
ตัวอย่างการคำนวณ

ความสูงของต้นไม้ = 1.65 เมตร x 3.5 เท่า
= 5.8 เมตร

การวัดความสูงของ ต้นไม้

การวัดความสูงของต้นไม้ โดยใช้คลิโนมิเตอร์ (Clinometer)

วิธีการวัดความสูงต้นไม้

ขั้นตอนที่ 1

ผู้วัดยืนห่างจากต้นไม้ในระยะที่มองเห็นปลายยอดของต้นไม้ พร้อมวัดระยะห่างระหว่างผู้วัดกับต้นไม้ (ระยะ DE)

ขั้นตอนที่ 2

เล็งคลิโนมิเตอร์ไปที่ปลายยอด โดยมองผ่านปลายหลอดให้แนวโลหะที่ห้อยไว้วัดทอยังอิสระในแนวตั้งจนนิ่งแล้วอ่านค่ามุมอง (มุมอง BAC)

ขั้นตอนที่ 3

นำค่ามุมองที่อ่านได้จากคลิโนมิเตอร์ไปหาค่า TAN โดยใช้เครื่องคิดเลข หรือ เทียบค่าในตาราง

ขั้นตอนที่ 4

คำนวณความสูงของต้นไม้ทั้งหมด จากสมการ

ความสูงของต้นไม้ = (ค่ามุม TAN x ระยะห่างระหว่างผู้วัดถึงต้นไม้) + ความสูงจากพื้นถึงระดับสายตาของผู้วัด

ตัวอย่าง

สมมตินักเรียนยืนที่ระยะ 10 เมตร วัดยอดต้นไม้ได้มุม 26° จากตารางจะได้ค่ามุม tangent ของ $26^\circ = 0.49$

ความสูงของต้นไม้ = $(0.49 \times 10 \text{ เมตร}) + (1.5 \text{ เมตร})$
= 7.35 เมตร

ระเบียบวิธีการคำนวณ

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

120 หมู่ที่ 3 ชั้น 9 อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 02-141-9841-50 โทรสาร 02-143-8404

<http://ghgreduction.tgo.or.th/less.html>